

Q&A bij handreiking 'Overgang bij amv's met verblijfsvergunning die 18 jaar worden'

Via deze Q&A geven VNG en Nidos antwoord op vragen die zijn gesteld naar aanleiding van de handreiking. Op dit moment publiceren we alvast de vragen die we direct kunnen beantwoorden. Snel daarna volgt een aanvulling met antwoorden op verdere vragen, zoals over nareis en gezinshereniging, begeleiding procedure gezinshereniging, huisvestingstaakstelling gemeenten, inkomen en maatschappelijke begeleiding.

1. Welke doelgroep kan gebruik maken van de verlengde opvang?

Vanaf 2023 kunnen amv's met een verblijfsvergunning die 18 jaar worden, langer in hun opvanggezin of de kleinschalige opvang blijven wonen en worden begeleid. Ook is het mogelijk om ambulante begeleiding te ontvangen bij zelfstandige huisvesting na verblijf in de kleinschalige opvang of het opvanggezin.

Als het gaat om jongeren die op dit moment meerderjarig zijn en in de KSO verblijven kan deze jongere vanaf 28 december 2022 aangemeld worden voor de verlengde opvang bij Nidos, indien het eventueel lopende contract tussen de gemeente en de contractpartner voor deze jongere ontbonden kan worden. Het aanmelden verloopt via de mentor van de contractpartner bij Nidos. De jongeren die meerderjarig zijn en in een opvanggezin wonen, worden door Nidos omgezet naar de Verlengde opvang. De huidige (raam)overeenkomsten tussen gemeenten en Nidos voor deze jongeren worden ontbonden. Hierover zal de gemeente een brief ontvangen van Nidos.

2. Is de Verlengde opvang ook mogelijk voor Oekraïense jongeren die onder voogdij van Nidos staan?

Oekraïense jongeren die onder voogdij van Nidos staan, kunnen gebruik maken van de Verlengde opvang. Wel is de voorwaarde dat de jongere een verblijfsticker heeft. Oekraïense jongeren kunnen geen aanspraak maken op de taakstelling, tenzij ze via een asielpcedure een verblijfstatus hebben gekregen.

Als een Oekraïense jongere wel in Nidos opvang woont, maar niet onder voogdij van Nidos staat, dan kan de jongere na 18 jaar gebruik maken van de Gemeentelijke Opvang en niet van de Verlengde opvang.

3. In de handreiking staat dat de maximale wachtermijn voor vervolghuisvesting via de taakstelling 6 maanden is. Wat kan een gemeente doen als de wachttijd langer is dan 6 maanden?

Van belang is dat deze jongeren, net als alle andere statushouders tot de aanpak huisvesting aandachtsgroepen behoren. De gemeente regelt dit in de huisvestingsverordening en in de prestatieafspraken met de woningcorporaties. In de praktijk kan het zijn dat een wachttijd langer dan 6 maanden zal zijn in een gemeente. In dat geval kan de gemeente ervoor kiezen

om jongeren al in een vroeg stadium aan de wachtlijst toe te voegen, zodat tegen de tijd dat de jongere een beroep doet op deze huisvesting hij zich al bovenin de wachtlijst bevindt. Over de wijze waarop dit gebeurt, kan de gemeente lokale samenwerkingsafspraken maken met woningcorporatie(s), Nidos en contractpartner(s).

De termijn van 6 maanden start vanaf het moment dat de jongere een keuze heeft gemaakt voor zelfstandige huisvesting. Hoe dit proces precies verloopt, wordt vastgelegd in de lokale samenwerkingsafspraken.

4. Wat als de jongere gebruik maakt van de Verlengde opvang en inburgering plichtig is?

Als de jongere inburgering plichtig is, dan ontvangt de jongere begeleiding van de gemeente in zijn/haar inburgeringsproces. Dit bestaat uit een brede intake, een plan inburgering en participatie, maatschappelijke begeleiding en een inburgeringstraject.

Het kan zijn dat de jongere in een inburgeringstraject zit, voordat hij kiest tussen verlengde opvang of volledig zelfstandig wonen. In dat geval raadpleegt de jeugdbeschermer ook de begeleider(s) van het inburgeringstraject om tot een advies aan de jongere te kunnen komen.

Het kan ook zijn dat tijdens de verlengde opvang de jongere inburgeringsplichtig wordt. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als de jongere geen MBO niveau 2 diploma haalt of (regulier) onderwijs niet passend is. Als de jongere inburgering plichtig wordt, wordt hij hierover geïnformeerd door het DUO. De jongere dient zich te melden bij de gemeente. Meer informatie over de kwalificatie en inburgeringsplicht voor jongeren kun je vinden in de handreiking vanuit Divosa: <https://www.divosa.nl/wet-inburgering-vraag-en-antwoord#leerroutes-en-onderwijs--schoolgaande-jongeren>.

Het kan zijn dat er overlap zit in de begeleiding verlengde opvang en de begeleiding op inburgering. Het advies is om hierover lokale samenwerkingsafspraken te maken (zie ook hoofdstuk 7 van de handreiking).

Voor meer informatie over de wet inburgering verwijzen we naar: Vraag en antwoord Wet inburgering | Divosa

5. Hoe ziet de terugkeeroptie eruit? En tot wanneer kun je dit aanvragen?

Net als bij verlengde pleegzorg, biedt Nidos hier de terugkeeroptie bij Verlengde Opvang. Mocht het aan de orde zijn dat een jongere spijt heeft van zijn keuze om volledig zelfstandig te gaan wonen en het gaat niet goed, dan kan een jongere contact opnemen met Nidos of de contractpartner. Dan komt er eerst een mentor of OWG18+-begeleider langs om te kijken wat er nodig is en wat de jongere zou willen. Op basis daarvan wordt bekeken of de jongere met ambulante begeleiding (variant B van Verlengde opvang) geholpen is of dat de jongere terug verhuist naar het opvanggezin/kleinschalige opvang (indien mogelijk) of anderszins. De terugkeeroptie kan tot 21 jaar worden aangevraagd.

De terugkeeroptie is mogelijk voor jongeren die gebruik hebben gemaakt van de Verlengde opvang en voor jongeren die na 1 januari 2023 18 jaar worden en volledig zelfstandig gaan wonen.

6. Wat gebeurt er als opvangouder(s) geen verlengde opvang willen of kunnen bieden?

In dat geval kijkt de OWG18+ begeleider samen met de jongere wat de voorkeur heeft: dat Nidos zich inspant een nieuw opvanggezin in de buurt te vinden (en als dat niet lukt een naburig KSO) of dat de jongere over wil gaan tot zelfstandig wonen, al dan niet met ambulante begeleiding (variant B

van Verlengde opvang). Een nieuw opvanggezin zoekt Nidos bij voorkeur binnen dezelfde gemeente en als dat niet mogelijk is in een naburige gemeente, zodat er voor de jongere een doorgaande lijn is in zijn omgeving.

7. Wat gebeurt er wanneer de jongere gaat samenwonen met zijn gezin in het kader van gezinshereniging?

Wanneer een jongere (van 18 jaar en ouder) gezinshereniging heeft aangevraagd wordt deze juridisch begeleid door Nidos, Vluchtelingenwerk of een lokale partij. Echter, wanneer de jongere vanuit de opvang (OWG of KSO) gaat samenwonen met het overgekomen gezin, stopt de persoonlijke begeleiding van de jongere door de contractpartner en Nidos. Nidos is in die situatie ook geen voogd meer.

Gaat het om nareizende ouders dan ontvangen zij maatschappelijke begeleiding vanuit de wet inburgering. Dit is niet van toepassing op de (ex-)amv. Terwijl de jongere soms wel begeleiding nodig heeft. Het weer samenwonen met het gezin van herkomst kan namelijk leiden tot spanningen.

Het is aan de gemeenten om ondersteuning te bieden aan de (ex)amv'er. Dit kan bijvoorbeeld via jongerenwerk. Wanneer de jongere inburgeringsplichtig wordt, ontvangt hij/zij ook persoonlijk maatschappelijke begeleiding.

8. Nidos begeleidt een jongere in de Verlengde opvang bij de gezinshereniging totdat de fase waarin het traject zich bevindt, is afgerond. Daarna volgt overdracht aan de door de gemeente gecontracteerde partij of Vluchtelingenwerk. Welke fasen onderscheidt Nidos in dit traject?

Na de 18e verjaardag van de jongere rondt Nidos de fase van de gezinshereniging af en draagt de jongere over aan de door de gemeente gecontracteerde partij of Vluchtelingenwerk.

De gezinsherenigingsprocedure kent een aantal fasen:

Fase 1 (aanvraag): intake, indienen aanvraag gezinshereniging, betalen leges, nasturen aanvullende stukken en verzorgen vertalingen.

Fase 2 (herstel verzuim): beantwoorden herstelverzuimbrieven.

Fase 3 (nader onderzoek): nader onderzoek, gehoor en/ of DNA-onderzoek.

Fase 4 (beschikking en vervolg): positieve of negatieve beschikking. In geval van negatieve beschikkingen indienen van bezwaar: na bezoek aan advocaat.

9. Wat gebeurt er als een gemeente niet tijdig vervolghuisvesting heeft aangeboden?

De jongeren vallen onder de taakstelling huisvesting vergunninghouders voor gemeenten op grond van de Huisvestingswet 2014. Gemeenten zijn daarmee verantwoordelijk om de jongeren die zijn aangemeld voor vervolghuisvesting te huisvesten.

De verantwoordelijkheid van het Rijk voor de opvang van de jongeren (en daarmee de opvang door Nidos) stopt als de jongere 18 jaar is, of later (tot maximaal 21 jaar) als de jongere vanuit de Verlengde opvang kiest voor zelfstandig wonen. Vanaf het moment dat de verantwoordelijkheid van het Rijk voor opvang stopt is de gemeente verantwoordelijk voor het bieden van vervolghuisvesting. De gemeente wordt hier 6 maanden van tevoren over geïnformeerd door Nidos (zie handreiking).

Als de gemeente er ondanks inspanningen niet in slaagt binnen deze gestelde termijn vervolghuisvesting of een passende overbrugging aan te bieden, kan de gemeente aan (de contractpartner van) Nidos verzoeken of de jongere noodgedwongen tijdelijk langer in de opvang kan blijven. In samenspraak met de VNG wordt voor dit verzoek een format opgesteld. (De contractpartner van) Nidos vraagt daarbij de gemeente om de onkosten die Nidos maakt voor het langer opvangen van de jongere, één op één te vergoeden. Het is belangrijk dat de termijn van doorplaatsing zo kort mogelijk blijft, aangezien een langer verblijf in de opvang van Nidos niet aansluit op de jongere en omdat opvangplekken schaars zijn en deze zo snel mogelijk weer ter beschikking moet komen voor nieuwe amv.